Как било постигнато Съединението на България?

Новини | Общество | на 05.09.2025 06:00

Защо говорим за това?

Имало едно време българи, които нямали своя държава. Тя била отдавна погълната от Османската империя. Повечето българи не живеели щастливо там, били малцинство и нямали много права. Затова мечтаели да се освободят.
Трудно обаче щели да го постигнат сами - не само защото били малко, а империята - голяма. А и защото в тогавашния свят дори военните победи не важали, ако другите страни не ги признаят.
Така и станало. През 1878 г. Руско-турската освободителна война завършила с победа. Повечето територии с българско население били определени като български. Но най-силните по онова време страни не разрешили това. Те казали, че не могат да позволят да се откъсне толкова много територия от Османската империя, а освен това в тези земи живеели не само българи, а и турци, гърци и разни други народности. Разделили ги на части и всяка част получила различна степен на свобода.

Княжество България било почти свободно... но не съвсем. То можело да избира свой княз... но не и да води отделна от Османската империя външна политика. Стигало до Стара планина, като само около София се спускало под нея.

Източна Румелия била втората по големина част. Представи си земите от Карлово и Пловдив до Стара Загора, Ямбол, Сливен и Бургас. Важни градове, нали? Тази част била автономна - жителите й решавали някои неща сами. Но не и кой да ги управлява. Губернаторът се назначавал в Истанбул. Освен това трябвало да плащат огромни данъци на Османската империя.
Другите две части били Тракия и Македония. Те останали изцяло под османска власт.

Българите били много недоволни. Веднага започнали да мислят какво да направят. Почнали да създават революционни комитети, за да освободят Източна Румелия. И да провеждат военни учения, като ги замаскирали като "гимнастически дружества" (да правиш гимнастика почна да звучи гордо, а?).

Готвели се да въстанат, но този път... Русия не одобрявала! Освен това не били сигурни дали големите европейски страни няма да им отнемат отново победата.
Минали 7 години. Тогава в Пловдив бил създаден таен революционен комитет - също като комитетите на Левски. Начело застанал Захари Стоянов. Той бил революционер и писател, който разказал в книги и за Априлското въстание, където бил помощник-апостол, и за Ботев и Левски и т.н. Сега той и другите революционери създавали комитети, пишели статии, провеждали шествия... изобщо стараели се да подготвят българите за борба. И наистина успели да убедят много хора: не само в Източна Румелия, а и в Княжество България.
Нищо, че те били свободни, нали милеели за сънародниците си!
Дори княз Батенберг бил на тяхна страна. Какво като бил назначен от Русия, а тя била против. Той бил със своите поданици.

Въстанието трябвало да започне на 15-и септември. Да, обаче на 2-и септември в Панагюрище имало бунт. Полицията го овладяла, а бунтовниците решили да побързат. Заминали за Чирпан, където вдигнали въстание и обявили Съединението. После една чета тръгнала към Пловдив, като по пътя се съединила с други чети. Техни предводители били Продан Тишков, по прякор Чардафон, и Ангел Чолаков. Заедно стигнали до Пловдив.

Пловдивските власти не знаели какво да правят. Питали руския консул дали да обявят Съединението. Той им казал "Не". Тогава те наредили бунтовниците да бъдат арестувани и да се събере много полиция в Пловдив. Да, обаче войските не се подчинили на полицаите. Те завзели Пловдив и свалили и правителството, и губернатора! Направили временно управление и извикали във войската всички мъже над 18 г. - очаквали турците да ги нападнат. Освен това поканили княз Александър Батенберг да ги подкрепи.
Междувременно в Княжество България хората се радвали и правели демонстрация в подкрепа на събратята си. Князът също се обявил за Съединението и даже казал, че става княз "на Северна и Южна България". Отишъл в Пловдив, а после пратил там войски да помагат.
Всички се опасявали, че Османската империя ще ги нападне. Но на големите европейски страни не им се воювало и затова възпрели турците да не правят опити да си върнат областта. Макар руският цар да не подкрепял българския княз, този път англичаните попречили на изпращането на турски комисар.
И Румелия останала българска... но не преди победата в Сръбско-българската война, която започнала само два месеца по-късно... и за която ще ви разкажем съвсем скоро.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/6822-kak-bilo-postignato-saedinenieto-na-balgariya

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени